

AZ ÖKUMENÉ JELENTÉSE ÉS JELENTŐSÉGE

(olvasmány, egyházi iskolában ajánlott téma)

Gyülekezeti óraszám: 0. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

(Felhasznált irodalom:

Egyháztörténet 2. Budapest, 1998, RPI.

<http://www.meot.hu/>

<http://www.refdunakeszi.hu/tanitasok/26-tanitasok/16-okumenikus-imahet.html>;)

A fogalom jelentése:

Ökumené fogalma görög eredetű, jelentése: lakott föld. Az egyházak olyan törekvését jelenti, amelynek célja, hogy a szétszakadozott keresztyén egyházak közötti kapcsolat erősítse.

A keresztyén egység alapigéje:

„...*hogy mindnyájan egyek legyenek úgy, ahogyan te, Atyám, énbennem, és én tebenned, hogy ők is bennünk legyenek, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél engem.*” (Jn 17,21)

Ökumené az ókeresztyén korban:

Ökumenikusnak nevezték az ókeresztyén korban az egyetemes zsinatokat. Ezek a következők voltak: 325-ben az első niceai, 431-ben első konstantinápolyi, 451-ben az Efezusi, 553-ban a kalcedoni, 680-ban a második és harmadik konstantinápolyi. A Niceai zsinat kimondta a Fiú egytlényegűségét az Atyával. A konstantinápolyi zsinat a Szentlélek egytlényegűségét is kimondta, és ezzel a Szentlélekről szóló keresztyén tanítást fogalmazták meg. E szerint Isten lényegében egy, személyében három. A kalcedoni zsinat Jézus kettős természetéről mondta ki, hogy tökéletes ember és tökéletes Isten.

Az ökumenikus mozgalom története:

A keresztyén egység kialakulása már akkor a keresztyének vágya volt, amikor az első nézetelérések miatt szakadások alakultak ki. Az ökumenikus mozgalom első lépését az ökumenikus jellegű szövetségek létrejötte jelentette. Ezeket a szövetségeket megtért keresztyén fiatalok alapították. 1846-ban született az Evangéliumi Alliance a század első felének ébredési mozgalmából született. 1855-ben megalakult a Keresztyén Ifjúsági Szövetség, 1893-ban a Keresztyén Leányszövetség, 1894-ben a CE (Betánia) Szövetség, 1895-ben a Keresztyén Világszövetség. Második lépésként a nemzeti egyházak nemzetközi felekezeti világszervezeteket hoztak létre. 1867-ben megalakult az Anglikán Világszervezet a Lambeth Konferencián. 1877-ben létrejött a Református Világszövetség. 1881-ben jött létre a Metodista Konferencia. 1905-ben pedig a Baptista Világszövetség. 1923-ban a Lutheránus Világszövetség született meg.

Protestáns egyházi világkonferenciát szerveztek „Life and Work” címmel 1925-ben. E mozgalom élén Nathan Söderblom (1866-1931) érsek állt, aki az I. Világháború alatt szerette volna, ha az egyházak közösen adnak hangot a béke szavának. 1919-ben az I. Világháború utáni első nemzetközi egyházi összejövetelen felvázolta egy ökumenikus zsinat tervét, amelynek a feladata a béke elősegítése és a világban lévő igazságtalanság elleni felszólalás lenne.

Az újkori ökumené szempontjából másik jelentős egyházi világkonferenciát 1927-ben „Faith and Order” elnevezéssel rendezték meg. Előzménye az 1910-es edinburghi missziói világkonferencia. Brent püspök azzal a céllal hívta össze ezt a konferenciát, hogy az egyházakat elválasztó hitelvi és egyházszervezeti kérdéseket megtárgyalják az egyházak újraegyesítése érdekében. 1937-ben rendezték meg a következő konferenciákat. A kegyelemről szóló tan

megtárgyalása során arra jöttek rá, hogy nincsenek olyan fennálló különbségek, melyek a különválást indokolják.

Az volt ezeknek a konferenciáknak („Life and Work” és „Faith and Order”) a jelentősége, hogy úgynevezett „Továbbviteli Bizottságokat” hoztak létre, melyek a konferenciák közötti időszakban intézték az aktuális problémákat, kérdéseket.

Mindkét konferencia résztvevői arra az elhatározásra jutottak, hogy szükséges egy ökumenikus világszervezet létrehozása. Ezért elhatározták, hogy előkészítik a „Keresztyén Egyházak Ökumenikus Tanácsa” megalakítását, mely során a két mozgalom egyesült.

Egyházak Világtanácsa:

1938-ban hívták össze Utrechtbe az előkészítő konferenciát. Főtitkár lett: Visser't Hooft. 1948-ban, Amsterdamban hozták létre az Egyházak Világtanácsát.

Az Egyházak Világtanácsának az az egyház lehet a tagja, mely Jézus Krisztust Megváltónak vallja. A Nagygyűlésen a tagegyházak hivatalosan kinevezett képviselői vehetnek részt. Három fő területen végez az EVT munkát: teológia, misszió és szeretetszolgálat.

Az EVT tagegyházaiban a következő egyházak vannak: ortodox, lutheránus, református (presbiteriánus), kongregacionalista, anglikán, metodista, baptista. A római katolikus egyház a II. vatikáni zsinat óta megfigyelőként vesz részt az EVT munkájában.

A legutóbbi, a 10. Nagygyűlés 2013. október 30 és november 8 között volt Dél Koreában.

A nagygyűlés számokban: (szó szerinti idézet a meot honlapról)

- A 10. nagygyűlés 10 napján a 345 tagegyház 90%-a vesz részt. 800-an vannak az egyházi delegáltak, delegációk tanácsadói és a kimenő központi bizottsági tagok.
- 575 az ökumenikus partnerszervezetek, egyéb egyházak képviselői és megfigyelők, illetve nemzetközi vendégek.
- 1000 nemzetközi résztvevő, köztük több száz fiatal.
- 1000 koreai egyházak helyi szervező bizottságának tagjai, helyi szervezők és önkéntesek, helyi résztvevők.
- 300-an szervezik a nagygyűlést, ők nemzetközi önkéntesek (steward-ok), tolmácsok.
- A nagygyűlés keretében 7 tematikus plenáris ülést tartanak a több ezer résztvevő számára. A megnyitón kívül az esemény mottójában megfogalmazott főtéma, az ázsiai keresztyének helyzete, valamint a misszió, az egység és az igazságosság és béke szerepel a plenáris programon.
- 21 úgynevezett „ökumenikus megbeszélés” keretében 90 perces egyeztetésekre kerül sor kisebb csoportokban, részint felekezeti és regionális csoportokban.
- 6 időszakos bizottság dolgozik az ülés folyamán. Ezek a bizottságok felelősek a nagygyűlés hivatalos üzenetének megfogalmazásáért, a nyilvánosság elé tárt tagegyházi ügyekért, az EVT következő hét évének hangsúlyos témáiért és programjaiért és a helyi szervezési kérdésekért. A sort a pénzügyi és választási bizottság zárja.
- 21 csoportban zajlik több nyelven a bibliatanulmányozás.
- 80 munkacsoportban zajlik a tanácskozás tematikus része.
- Több mint 100 kiállítás és közösség tér biztosítja a személyes találkozásokat.

Ökumenikus alkalmak:

Ökumenikus imahét:

„Minden év elején Magyarországon megrendezésre kerül az ökumenikus imahét. Az ökumenikus imahét gyökerei több mint két és fél évszázadra nyúlnak vissza a múltba. A kezdetben helyi, vagy kisebb-nagyobb térségek közösségeinek ima-összejövetelei, kezdeményezései - a közös célokért, a keresztyén egységért tartott ima-alkalmak - fejlődtek az idők során egyre tágabbá és egyetemesebbé. Már a 18. századtól kezdődően, elsősorban

protestáns hívők köréből indultak el a helyi, közös könyörgések, a sok részre tagolódott egyház egységéért. Imamozgalmakat, illetve közös imaalkalmakat hirdettek sokfelé a világban.

Az imahét és az ökumenikus mozgalom szorosan összefügg, bár az imahét gondolata régebbi az ökumenikus mozgalomnál.

– Az egészen távoli előzmények több mint 260 évre nyúlnak vissza. 1740 körül Skóciában ismeretes egy olyan pünkösdisták mozgalom, amely Észak-Amerikából indult, és célul tűzte ki az imádkozást minden egyházért, minden egyházzal együtt.

– 1846-ban megalakul az Evangelical Alians nevű egyesület. Ötven felekezetből 921 résztvevő gyűlt össze Londonban. Bevezették a minden év első teljes hetében rendezendő imahetet a Krisztusban hívők egységéért. Magyarországon 1886-ban volt először ilyen alkalom. A Kálvin téri református gyülekezet Baldácsi-termébe hívták a résztvevőket. Ekkor még nem vált évente, rendszeresen ismétlődővé a kezdeményezés.

– A 20. században/-től már egyre gyakoribbabbak és kiterjedtebbek az ökumenikus imaalkalmak.

1908-ban (január 18 és 25 között) tartják első alkalommal, a Paul Wattson(1863-1940) – anglikán (más források szerint katolikus) lelkész, a Megbékélés Társasága egyik alapítója – által kezdeményezett, az egységért hirdetett imanyolcadot, melyre mindenkit hívtak, felekezeti hovatartozástól függetlenül. Ez az esemény tekinthető a később rendszeressé és általánossá váló egyetemes imahetek legközelebbinek tekinthető előzményének.

– Mind az első, mind a második világháború alatt szövetkeztek a katolikus, sőt az ortodox keresztények is a protestánsokkal, hogy az imádság erejével is nemet mondjanak a háborúnak. 1948-tól az evangéliumi szövetségeknek rendszeres januári imahete volt, majd 1964-től az Egyházak Világtanácsa és a Vatikáni Egység Titkárság közösen meghirdette a harmadik januári hétre az egyetemes imahetet, és ez mára világméretű mozgalommá vált.

– A katolikusok részvétele, bekapcsolódása a közös imaalkalmakba:

A Katolikus Egyház eleinte nem, de legalábbis nem általánosan vett részt az imaalkalmakon.

Azonban a 19. század végétől, a 20. század elejétől a Római Katolikus Egyház részéről is megindultak az ökumenikus imahét megtartására irányuló igények, kezdeményezések. Pl. 1935-ben Paul Couturier francia abbé szót emel az egyetemes imahét (az új elnevezés tőle származik, és ma is így használjuk - az imanyolcad helyett) a Krisztus-hívők egységéért megtartása érdekében. A hívek Krisztus végakarata értelmében imádkozzanak együtt. 1958-ban a lyoni Unité Chrétienne központja és az Egyházak Világtanácsa Hit- és Egyházszervezeti Bizottsága együtt kezdi meg az imahét anyagának közös előkészítését.

Az igazi áttörést azonban a 2. Vatikáni Zsinat ökumenizmusról szóló határozata jelentette, mely megfogalmazza, hogy a Krisztusban való egység lelke az imádság, s ezért szorgalmazzák az ökumenikus imahét rendszeres megtartását.

1968-ban az Egyházak Világtanácsa Hit- és Egyházszervezeti Bizottsága, valamint a vatikáni Keresztény Egység Pápai Tanácsa közösen kezdi meg az imahét szövegének előkészítését.

Így alakult ki a felekezeteket átfogó nyolcnapos ima-sorozat, amelynek külön liturgiája is elkészült. A nyolc alkalom „hivatalos” ideje január 3. hetében van, ami azonban csupán iránymutató dátum, helyenként lehet eltérés, van ahol hétfőtől vasárnapig, van, ahol vasárnaptól vasárnapig tartják az imahét alkalmait, illetve van ahol csak egy-egy istentisztelet, imaalkalom formájában.

1968 óta közös imafüzet készül.

Mára az imahét előkészítésében és ünneplésében való együttműködés az anglikán, a protestáns, az ortodox és a katolikus egyházak, gyülekezetek és közösségek között bevett gyakorlattá vált.”
(szó szerinti idézet a Dunakeszi Református Egyházközség honlapjáról)

Nők Ökumenikus Világimanapja:

Március első péntekjén a Nők Ökumenikus Világimanapját tartják. A fő célja: informáltan imádkozni a résztvevő országokban élő keresztyén nőkért.

„Az Ökumenikus Világimanap története immár több évszázadosnak mondható, hiszen a kezdetek az 1870-es évekre nyúlnak vissza. A nagyszerű ebben a kezdeményezésben, hogy nem halt el, sőt évről évre növekszik, újabb csoportok csatlakoznak, s a fiatalabb generációk átveszik a stafétabotot a szervezésben. Innen láthatjuk, hogy nem emberi szándék csupán, hanem Isten áldása kíséri.

E program elsődleges célja az ismeret átadása, ezáltal a közösségek megerősítése, különböző országok keresztyén női csoportjai kapcsolatfelvételének elősegítése. Az ismeretanyag átadása közben mindig megfogalmazódik, hogy egy nagy keresztyén család tagjai vagyunk, s bár nagyon különbözőek életfeltételeink és lehetőségeink, mégis ugyanakkor az Istennek vagyunk a gyermekei, aki az ő Egyszülött Fiát adta értünk. Épp ezért tudjuk egymást különbözőségeink ellenére is szeretni és egymás terhére hordozni.

Minden esztendőben egy-egy ország női bizottsága készíti el az imanapi liturgia anyagát, melyet megküld más országoknak, akik a mellékelt ismertető anyag segítségével előkészítik az imanap megtartását. Nemcsak istentiszteleti alkalom, hanem a felkészülés több alkalmán az ismertető anyag megbeszélése, s minden év március első péntekjén egy kötetlen, szeretetvendégséggel egybekötött összejövetel.” (szó szerinti idézet a 2013-as imanapi füzetből)

Ökumenikus közösség:

1973-ban adták ki a Leuenbergi Konkordiót. Ez nem más, mint az Európai Reformátori Egyházak szószéki és úrvacsorai közösségére vonatkozó egyezménye. Több mint 100 református, evangélikus és uniált egyház írta alá. Ez az egység a szószéki és úrvacsorai közösségről szól, valamint arról, hogy a résztvevő egyházak kötelezik magukat a bizonyosságtételben a szolgálatban a közösségre.

2002-ben aláírták az Ökumenikus Chartát a magyarországi egyházak képviselői. Az evangélium közös hirdetésére kötelezték el magukat az tagok.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A Református keresztyénnek lenni: egyházismereti alapok témakörébe tartozik a lecke. Az előző órára alapozva érdemes folytatni a beszélgetést az ökumenéről. A serdülő kognitív fejlődésében a formális műveletek szakaszában van, ami azt jelenti, hogy jelképeket már tud értelmezni, alkalmazni. Éppen ezért az ökumenét különböző jelképekben próbáljuk megragadni: az egyház hajója, az egyházak családfája, a kerék küllői.

A pszichoszociális fejlődésének alapkonfliktusa az identitás – identitászavar, éppen ezért fontos erősíteni benne, hogy a felekezeti közössége egy nagyobb közösség része, az egyházé, és ezáltal el is határolódik más vallásoktól. Fontos, hogy tudja saját magát elhelyezni a saját felekezetében, de nyitottan tekintsen más vallású osztálytársaira, barátaira, kezdeményezzen beszélgetést velük a hitükről. Akkor lesz hiteles mások számára is, ha önmagát fel tudja vállalni. Ezért egyszerre bír jelentőséggel a felekezeti hovatartozás, de a baráti kapcsolataiban könnyen befogadja azokat, akik más felekezetek tagjai. Különösen figyelni kell a vegyes vallású családokból érkezőkre, mert ez az a pont, ahol megfogalmazhatja önállóan azt, hogy ő hogy éli meg az ökumenét a családon belül.

Mivel erkölcsi fejlődésében a konvencionális szint első szakaszában van, ahol a kölcsönös elvárások határozzák meg a kisközösségen belül, ezért jó alkalom, ha példát adunk számukra, és ezt az órát közösen tervezzük meg a más felekezetű vallásanárokkal, és akár közös játékkal, közös énekek éneklésével, az ökumené szimbólumának közös megjelenítésével tehetjük emlékezetessé ezt az alkalmat. A tanuló ezáltal nem csak élményhez jut, és rendhagyó módon kapcsolatba kerül más felekezetű osztálytársaival, iskolatársaival, hanem a jól sikerült óra után a vallásanárok példájából megtanulhatja, hogy az együttműködés a felekezetek között építő, élményt adó dolog.

Mivel a fiatal ebben az időszakban Istenről is a személyes kapcsolatok szimbólumaival gondolkodik, aki tudja, hogy kik vagyunk és kivé kell lennünk, órá mindenben bátran számíthatunk. Krisztusban barátunk, mesterünk, útitársunk, megmentőnk lett az Isten. Ezt a bensőséges kapcsolatot megélhetik a különböző felekezetű fiatalok közösségében is. Ezért használjuk ki, hogy ez a kor annak az időszaka, amikor „szomszédolnak” és nem a különbségekre koncentrálnak, hanem a közös pontokra: énekekre, imádságokra, és a közösen megélt élményekre.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

<u>Minimum</u>	<u>Optimum</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja segítséggel értelmezni, mit jelent: „Az egyház Krisztus teste”. ○ Tudja mit jelent az ökumené és mi a jelentősége. ○ Ismerje és segítséggel tudja értelmezni a lecke Igéjét: János 17,21. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként és aktívan vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, közös éneklésben, imádkozásban. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten: <ul style="list-style-type: none"> ○ Tudja önállóan értelmezni és megfogalmazni a tankönyvi ismeretközlő és a bibliai szöveg alapján, hogy mit jelent: „Az egyház Krisztus teste.” ○ Legyen képes önállóan megfogalmazni és értelmezni az ökumené jelentését és jelentőségét. ○ Tudja önállóan értelmezni a lecke Igéjét és tanulja meg: János 17,21.

ÓRAVÁZLAT-JAVASLAT

Fő hangsúly: Az ökumené fogalmának és jelentésének megismertetése.

Kognitív cél: Az ökumené fogalmának és jelentésének megismertetése.

Affektív cél: Az elfogadás, testvéri kapcsolat, összetartozás érzésének kiváltása.

Pragmatikus cél: Vegyenek részt ökumenikus közösségi eseményeken.

Óra fő része	Javaslatok	Taneszköz, célhoz kapcsolódás
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>1. Beszélgetési lehetőség:</p> <p>Házi feladatok ellenőrzése</p> <ol style="list-style-type: none"> Írjatok 3 olyan kifejezést, ami a keresztyénséghez kapcsolható! – padtársak Beszélgétek meg egy másik párossal, és válasszatok ki a 6-ból egyet (max. kettőt), ami szerintetek a legjellemzőbb! Írjátok fel a papírra! <p>A csoportok fogalmai felkerülnek a táblára, megbeszéljük, hogy miért azokat a fogalmakat választották, és hogy minden kifejezés csak a keresztyénséghez kapcsolható-e, ill. hogy maradt-e ki valami, amit mindenképpen odaírnának.</p>	<p>írólap, filctoll</p> <p>Blue-tack</p>
Feldolgozási javaslat	<p>Prezentáció az egyházak családfájáról – idő, kapcsolat megjelenítése</p> <p>http://prezi.com/b2acb8jvwds/egyhazi-csaladfaja/</p> <ul style="list-style-type: none"> – szakadások az egyháztörténetben: 1054 – nagy egyházszakadás, 1517 – nem szakadásnak nevezzük: reformáció, 1534 – anglikánok – protestánsok sokszínűsége – létszámában katolikusok a legnagyobb ág, második a protestánsok – sokszínűségben az egység keresése: ökumené – a lakott világ – Krisztus az alapja – az ökumené jelképe – jelmondata (Jn 17,21) <p>EVT 1948 Amszterdam</p> <p>Némán alakítsunk egy nagy kört, mintha egy kerék abroncsán helyezkednénk el. Próbáljunk a mellettünk állóhoz közelebb kerülni úgy, hogy senkitől se kerüljünk távolabb! Ez csak egyféleképpen lehetséges: jobb kezét nyújtsa ki mindenki, és induljon el a kör közepe felé addig,</p>	<p>Munkafüzet</p> <p>Énekeskönyv</p> <p>projektor</p>

	<p>amíg a kezek össze nem érnek. Krisztus felé indulunk, egymáshoz is közelebb kerülünk!</p> <p>Mit lehet tenni ebben a sokszínűségben?</p> <p>Részletek (ld. lent) olvasása csoportonként az Ökumenikus Chartából, az egyes csoportok feladata a szöveg értelmezése, rövid összefoglalása a többi csoport számára. Ezen kívül egy konkrét feladat elkészítése az alábbiak szerint:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 2. ponthoz: Katolikus, evangélikus osztálytársad számára fogalmazd meg egy mondatban az evangéliumot. Kérd meg őket, hogy tegyék meg ők is ezt. Beszélgetsetek róla egymással! – 4. ponthoz: Szervezzetek iskolai csendesnapot, melyen az ökumené lenne a fő téma. Milyen programpontjai lennének? – 5. ponthoz: Készítsetek imaplakátot, amire imatémákat lehet írni. Adjátok tovább a másfelekezeti hittanosoknak is, hogy ők is írhasanak rá! Tegyétek ki az osztályban ezt! – 9. ponthoz: Tervezzetek meg egy osztálykirándulást, melyen minden felekezet kitalál valami feladatot környezet védelmére, amit közösen kell végrehajtani! <p>A csapatok a feladatokat házi feladatként fejezzék be!</p> <p>2. Aranymondás:</p> <p>„...<i>hogy mindnyájan egyek legyenek...</i>” (Jn 17,21)</p> <p>3. Énekjavaslat:</p> <p>395./1-3. Isten szívében megpihenve...</p>	
--	---	--

2. Hirdessük együtt az evangéliumot!

Az európai egyházak legfontosabb feladata, hogy minden ember üdvösségére, szóval és tettel, közösen hirdessék az evangéliumot. ... fontos az is, hogy Isten egész népe az evangéliumot közösen jelenítse meg a társadalmi nyilvánosság előtt.

Ezért elkötelezzük magunkat arra, hogy

– más egyházakkal is megbeszéljük az evangélizációra vonatkozó elképzeléseinket...

4. Cselekedjünk együtt!

Az ökumenét már a közös akciók sokféle formájában gyakoroljuk. Kiváltképpen segítenünk kell a vegyes házasságokat, hogy az ökumenét a mindennapokban is gyakorolni tudják.

Az egyházak közötti konfliktusok esetén mindent meg kell tennünk a közvetítésért és a békeség helyreállításáért.

Ezért elkötelezzük magunkat arra, hogy

- az egyházi életnek mindazon területén, ahol adottak a feltételek, s ennek sem hitbéli okok vagy magasabb érdekek nem állják útját, közösen cselekszünk;
- a kisebbségek jogait védelmezzük, és segítünk abban, hogy a többség és a kisebbség között országainkban még fennálló félreértések és előítéletek megszűnjenek.

5. Imádkozzunk együtt!

Az ökumené lételemé az, hogy közösen hallgatunk Isten Igéjére és nyitottak vagyunk arra, hogy a Szent Lélek bennünk és rajtunk keresztül munkálkodjék.

Krisztusi lelkiségünket... jól jelzik az ökumenikus istentiszteletek, a közös énekek és imák, ezek között is első renden az Úr Imája.

Ezért elkötelezzük magunkat arra, hogy

- egymásért és a Krisztus-követők egységéért könyörgünk;
- más egyházak lelki életének különféle formáit és istentiszteleteiket megismerjük és megtanuljuk becsülni őket...

9. A teremtett világ megőrzéséért!

A teremtő Isten szeretetében vetett hittel hálásan ismerjük fel a teremtett világban Isten ajándékát, s így a természet értékét és szépségét. De mélységes aggodalommal látjuk azt is, hogy a Föld nyersanyag tartalmait némelyek gátlástalanul kiaknázzák

Indítványozzuk, hogy az európai egyházak vezessenek be ökumenikus imádságot, melynek témája: könyörgés a teremtett világ megőrzéséért.

Ezért elkötelezzük magunkat arra, hogy

- támogatjuk az egyházi keretben működő környezetvédelmi szervezeteket és ökumenikus hálózatokat, melyeknek a teremtett világ megőrzéséhez szükséges felelősség fenntartása a céljuk.

TOVÁBBI ÖTLETEK

Imádságra nevelés:

Kerékabroncs	
1. Előkészítés	
Feladatutasítás:	
<ul style="list-style-type: none"> • Álljatok körbe. • Előre mondok egy-egy imádságmondatot, amit ismételjtek el, majd minden mondat után egy egészen kicsit lépjete előre. 	
2. Imádkozás	
Feladatutasítás (javaslat):	
<ul style="list-style-type: none"> • Jézus, amikor távol vagyunk Tőled, akkor távol vagyunk egymástól is. (lépés) • Köszönjük, Istenünk, hogy sokszínné teremtetted a világot. Különbözünk egymástól, de mégis valamennyien a Te gyermekeid vagyunk. (lépés) 	
műfaj	kérő
megfogalmazás	hittanoktató
imádkozás	mozgással
csoport felosztása	közös
kapcsolódás	TK 74. o. kerékabroncs illusztráció
hely	óra közepe vagy vége
fejlesztési terület	
hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> • mozognak • ismétlik a hittanoktató által mondott imádságot
hittanoktató	imádságot mond
eszközök	nincs

• Benned bízunk, ezért közeledünk Hozzád. (lépés) • Egy testnek vagyunk a tagjai. Bár különbözünk, mindannyian egyformán fontosak vagyunk a Számodra. (lépés) • Közelebb lépünk Hozzád, és így közelebb kerülhetünk egymáshoz. (lépés) • Add, hogy mindnyájan egyek lehessünk, ahogy kérted, Jézus. (lépés)	

Élménypedagógiai játék 1: EGYENLŐTLEN ERŐFORRÁSOK

Szükséges eszközök:

Csoportonként: feladatleíró lap, fehér lapok, színes lapok, ragasztó, olló, vonalzó, színes ceruza, fonalak, gyöngyök, hurkapálca, esetleg további eszközök.

Időigény: 30 perc

Típus: problémamegoldó

Teológiai kapcsolódás:

Az Istentől kapott adományainkat megoszthatjuk egymással. Egymásnak segíthetünk. Egymás hite által gazdagodunk. Különböző az adományaink képességeink, de azonos a célunk, és ennek érdekében megosztjuk, amink van.

Játékban rejlő lehetőségek:

1. Problémamegoldás: Aránytalanul és igazságtalanul kiosztott eszközökkel kell ugyanazt az eredményt elérni.
2. Közösségépítés: a résztvevők gyakorolják a kérést és az ajándékozást.

Játék menete:

Kiosztok nektek eszközöket, amelyekből készítenetek kell különféle tárgyakat. Az elkészítendő tárgyak listáját megkapjátok. Két fontos szabály van:

1. Saját eszközt, tárgyat nem használhattok, csak azt, amit erre a játékra készítettem elő. (Fontos úgy fogalmazni, hogy ne tiltsuk meg azt, hogy egymástól kérjenek. De erre nekik kell rájönni.)
2. Akkor van kész a feladat, ha minden kiscsoport elkészült.

Megbeszélés:

- I. Tények: Nézzük meg a tárgyakat. Hogyan készítette el a csoport a tárgyakat? Egy ember egy feladat vagy a csoport közösen készített el minden egyes tárgyat? Milyen stratégiát alkalmaztatok, hogy megszerezzétek a hiányzó eszközöket? Adott idő alatt meg tudátok-e oldani a feladatokat? Mondjatok el példát arra nézve, hogy jól működött együtt a kiscsoport. Milyen viselkedés vezetett eredményre, a feladat megoldásához? Elvégezte-e a nagy csoport a feladatot?
- II. Érzések: Milyen érzés volt, amikor észrevettétek, hogy egyenlőtlenül vannak elosztva az eszközök? Milyen érzés volt, amikor kértetek, kaptatok? Milyen érzést jelent, hogy elvégeztétek a feladatot? Milyen érzés volt hátrányos helyzetben lenni? Milyen érzés volt fölényben lenni? Könnyen tudtál adni?
- III. Tapasztalat: Szerintetek mit mond el ez a játék a különböző felekezet együttműködéséről? Milyen tapasztalatot szerezte az együttműködésről? Miben fogsz másként gondolkozni ezután?

Élménypedagógiai játék 2: KÖZÖS KÉP

Szükséges eszközök: Nagy karton, színes papírfecnik színek szerinti halomban, ragasztó, csoportonként egy asztal és székek.

Időigény: 10-15 perc

Típus: együttműködési, kommunikációs

Teológiai kapcsolódás: Közös céllal dolgozunk az Isten országának ügyéért.

Szabály:

- A feladat alatt tilos beszélni.
- Mindenki egyszerre csak három darab papírfecnit ragaszthat fel.
- Egyszerre csak egy ember ragaszthat.
- Senki sem maradhat ki.

Instrukciók:

Azt a feladatot kapjátok, hogy készíttetek egy közös képet az asztalon lévő eszközökből. A papírdarabokat ragasszátok fel a nagy kartonra. Előtte azonban meg kell beszélgetek, hogy mit ábrázoljon a kép. A kép címe: A remény. A megbeszélésre van 2 perctek. A kép elkészítésére pedig 10 perc. Mindenkinek van 10 másodperce, hogy a három cetlijét felragassza. Egyszerre csak egy ember ragaszthat.

A kész képeket nézzük meg. Próbáljuk meg kitalálni, hogy mi van a képeken.

Variáció:

Hat fő fölött csoportbontás szükséges.

Ha kevés az idő, akkor megadhatjuk, hogy mit ábrázoljon a kép. Bármilyen címet adhatunk a képnek. Pl: szeretet, hit, remény

Ha sok az idő, akkor megbeszélhetik a csoportok a stratégiát.

Megelőzhetjük a túl sok gondolkodást azzal, hogy mindenkinek 10 másodperce van arra, hogy a három színes papírdarabot felragassza.

Megbeszélés:

- I. **Tények:** Tudtatok-e egymásra figyelni? Mindenki kiválasztott egy részt a képből, és azt készítette, vagy mindenki minden részleten dolgozott? Könnyű volt? Mi okozott nehézséget? Tudtál-e figyelni a többiekre? Elkészült-e a kép? Ha nem, mi lehet az oka? Kifejezi-e számodra a kép a reményt?
- II. **Érzések:** Milyen érzés volt az együtt alkotás? Érezted-e, hogy valamikor valaki nem figyelt rád? Milyen érzés volt, hogy nem lehetett beszélgetni közben? Mennyire vagy elégedett? Sikeresnek érzed a feladat végrehajtását? Remélted-e, hogy ilyen jól elkészül? Milyen érzés volt, hogy kimaradtál, mert túl sokáig gondolkodtál?
- III. **Tapasztalat:** Mit tanultál az egymásra figyelésről, együttműködésről a játék során? Mi az, amit szeretnél továbbgondolni? Hogyan lehetne úgy együtt dolgozni, hogy Hogyan lehetne hatékonyabb az együttműködés? Hogyan tudnának az egyházak úgy együttműködni, hogy a nem hívő emberek számára az szimpatikus legyen?